

**REKONSTRUKTÖR- &
KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIET
(REKON) I SVERIGE**

2010-01-27

Svea Hovrätt
Avdelning 10
Box 2290
103 17 Stockholm

Yttrande i Mål Ö 7311-09

Svea Hovrätt har berett REKON tillfälle att yttra sig i ärendet.

Konkursförvaltaren har enligt konkurslagen 7:16 en ovillkorlig skyldighet att efterforska och anmäla brott som där anges. Däremot finns inga närmare föreskrifter om hur detta ska ske. Förvaltaren torde därmed ha att eftersträva ett tillvägagångssätt som är ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Huruvida förvaltaren valt ett godtagbart tillvägagångssätt bör bedömas utifrån ett generellt perspektiv, det vill säga vilka åtgärder som normalt kan tänkas leda till avsett resultat. Eftersom brottsutredningen normalt sker integrerat med flera andra utredningar, såsom utredning av återvinningsbara transaktioner eller fordringar på annan grund, skadestånd till bolaget, tidpunkt för obeståndet respektive särskild balansräkning etc, måste frågan om ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet bedömas utifrån helheten. Detta innebär att det ofta är ogörligt att identifiera en viss utredningsaspekt såsom irrelevant eller onödigt kostsam utan att samtidigt beakta utredningen ur alla andra aspekter. Det är REKONS uppfattning att tingsrätten anlagt ett väl ensidigt perspektiv i det aktuella fallet.

Det förvaltaren skall eftersöka i brottsutredningen är misstanke om brott enligt brottsbalken 11 kapitlet, andra icke ringa brott i näringsverksamhet samt fråga om näringsförbud. REKON har inte tillgång till den av Skatteverket till Ekobrottsmyndigheten översända åtalsanmälan men antar att densamma omfattar skattebrott och bokföringsbrott. Av naturliga skäl torde oredlighetsbrott och näringsförbudsfrågor inte bli aktuella hos Skatteverket. Det finns ett flertal myndigheter som utreder och påtalar brott som även kan omfattas av konkurslagen 7:16. Det kan inte komma ifråga att konkursförvaltaren skall efterfråga hos alla dessa huruvida åtalsanmälan möjlig är eller varit för handen. Enda möjligheten för förvaltaren att skaffa sig överblick över anmälningssituationen på det sätt som tingsrätten anger torde i så fall vara att vända sig till Ekobrottsmyndigheten, där alla anmälningar samlas och förundersökningen i förekommande fall bedrivs. Det råder emellertid betydande svårighet att få relevant information från Ekobrottsmyndigheten, och när det förekommer att frågor ställs

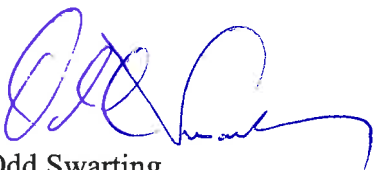
är erhållna besked ofta mycket knapphändiga. Huruvida detta förhållande föreleds av sekretesskäl eller resursbrist hos Ekobrottsmyndigheten torde sakna betydelse ur förvaltarens synpunkt. Den möjlighet som tingsrätten anvisar, förfrågan hos Ekobrottsmyndigheten, står i praktiken inte till buds.

Även om Ekobrottsmyndigheten skulle kunna förmås att lämna mer utförliga upplysningar i pågående ärenden är ett sådant förfarande ändock tveksamt ur ett generellt perspektiv. Konkursförvaltaren kan inte veta resultatet av utredningen innan den igångsätts. Om utredningen utvisar misstanke om brott eller skäl för näringsförbud uppkommer då frågan för förvaltaren om förundersökning angående förhållandena förelegat, föreligger eller är i antågande på grund av annan myndighets initiativ. Om så är fallet riskerar förvaltaren att inte bli berättigad till arvode för dittills utfört arbete. Eftersom förvaltaren inte kan avkrävas att ta den risken är det nödvändigt för denne att innan utredning påbörjas rikta en förfrågan till Ekobrottsmyndigheten i samtliga konkurser. Eftersom parallella utredningar förefaller ganska sällsynta, kanske i några procent av samtliga konkurser, innebär generella förfrågningar sammantaget en kraftig ökning av administrativt arbete till undvikande av dubbelarbete i något enskilt fall. Summan av arbetsinsatsen i samtliga konkurser torde därmed kraftigt överstiga de kostnader som kan besparas i sådana fall som det nu aktuella.

I anslutning till frågan om den information som förvaltaren skulle ha kunnat få från Ekobrottsmyndigheten finns ytterligare en fråga att beakta. I tingsrättens beslut, baserat på tillsynsmyndighetens redovisning, lämnas uppgiften att den av förvaltaren anmälda brottsligheten redan varit föremål för utredning och prövning i en förundersökning som lagts ned, och att Ekobrottsmyndigheten därför beslutat att inte inleda ny förundersökning i anledning av förvaltarens åtalsanmälan. Förhållandet torde utgöra själva grunden för tingsrättens beslut, även om detta inte angivits under skälen. Helt bortsett från att det är tveksamt om den tidigare förundersökningen verkligen omfattar samma brottsmisstankar finns det en annan aspekt att lägga härpå. En förundersökning kan ha lagts ner av många olika skäl, och det finns emellanåt skäl att återuppta en sådan förundersökning. Till exempel kan en misstänkt ställföreträdare återkomma till landet eller plötsligt anträffas här. En annan person kan framstå som misstänkt till tidigare anmäld brottslighet. Ny väsentlig bevisning kan ha framkommit. Viss tidigare misstanke kan komma att omfatta mer kvalificerad brottslighet eller senare period och som därför inte är preskriberad. En ny brottsmisstanke kan uppkomma etc. För att konkursförvaltaren ska kunna avgöra om en avsedd anmälan avser samma brottslighet förutsätts således att denne utreder om det föreligger identitet mellan den brottslighet som kan ha varit föremål för den tidigare förundersökningen och den som konkursförvaltaren avser att anmäla. Det angivna synsättet kan annars lätt föranleda att allvarigare eller senare brottslighet som förvaltaren noterar inte utreds pga att en lindrigare eller tidigare brottsmisstanke avskrivits hos Ekobrottsmyndigheten. Det sagda innebär att informationen från Ekobrottsmyndigheten i så fall skulle behöva vara tämligen fullödiga för att förvaltaren skall kunna göra en riktig avvägning vad som bör anmälas och inte. Det framstår som helt meningslöst att belasta konkursförvaltningen som Ekobrottsmyndigheten härmed. Det enda rimliga är att eftersom konkursförvaltaren naturligt nog saknar överblick över förundersökningssituationen måste denne fullgöra sin anmälningsplikt oberoende av hur

förhållandena skulle kunna gestalta sig från hans begränsade utsiktspunkt, och så får Ekobrottsmyndigheten avgöra hur det skall förfaras med anmälan.

Rekonstruktör- & Konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige

Odd Swarting

Lars Ehrstedt